

УДК 657.6:657.372.12

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту

Інженерний інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0002-9934-8722

Л. В. Корнева,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний інститут ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: 0000-0003-3335-5353

DOI: 10.32702/2306-6792.2020.1.17

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НАРАХУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

T. Melikhova,

Doctor of Economics, professor of Accounting and Auditing

Department of Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

L. Korneva,

master of Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

IMPROVEMENT OF METHODOLOGICAL APPROACH TO INTERNAL CONTROL OF PAYROLL CALCULATION FOR COMPANY ECONOMIC SECURITY ENHANCEMENT

На сьогодні праця робітників оцінюється у вигляді заробітної плати, яка відповідає тривалості затраченого ними часу або кількості виготовлення продукції. Важливішими задачами дільниці обліку заробітної плати є підвищення продуктивності робітників, зниження витрат живої праці, механізація трудомістких робіт, поліпшення використання трудових ресурсів, зменшення втрат робочого часу. Один із найважливіших ділянок контроль є перевірка нарахування, утримання та виплата заробітної плати, що дозволяють своєчасно знайти помилки в веденні обліку.

Метою роботи є удосконалення методичних підходів до внутрішнього контролю нарахування заробітної плати для підвищення економічної безпеки підприємства.

Внутрішній контроль нарахування заробітної плати здійснюється з метою встановлення законності та правильності нарахування заробітної плати за фактично відпрацьований час, відпускних, лікарняних, а також своєчасності відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього контролю нарахування заробітної плати, а саме здійснити перевірку правильності: нарахування заробітної плати, нарахування та виплат за листками непрацездатності, нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву, утримання ПДФО, нарахування ЄСВ, визначення залишку на кінець.

Загальний план внутрішнього контролю складається з етапів: 1) попередній — ознайомлення з діяльністю підприємства; 2) основний — перевірка відповідності облікової політики вимогам законодавства; 3) заключний — складання звіту.

У роботі удосконалено методичні підходи до внутрішнього контролю нарахування заробітної плати для підвищення економічної безпеки підприємства, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план перевірки, програму перевірки, робочі документи. Запропоновані методичні підходи до проведення внутрішнього контролю нарахування заробітної плати нададуть змогу охопити всі аспекти нарахування заробітної плати, нарахування та виплат за листками непрацездатності, нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву, утримання ПДФО, нарахування ЄСВ, визначення залишку на кінець. Це надасть можливість вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та підвищити економічну безпеку підприємства.

So far, work of employees is to being estimated in the form of salary, which corresponds to the time spent or quantity of Goods produced. The most crucial tasks of payroll accounting are the following: increase of employee efficiency, decrease of labour input, mechanization of time-consuming work, improvement of labour expenditure, decrease of working hours loss. One of the most important part of the control is verification of calculation, retention and payment of salary, which allows finding a mistake in record-keeping on time.

The object of the Paper is the improvement of a methodological approach to internal control of payroll calculation for company economic security enhancement.

Internal control of payroll calculation is carried out in order to establish the legitimacy and accuracy of payroll calculation for actual hours worked, vacation days, sick leave as well as timeliness of displaying in accounting and reporting.

Task: carrying out an internal control of payroll calculation, namely to perform verification of salary accounting, disability charge and payment, charge and payment for vacation days on account of reserves, income tax retention, unified social tax charge, balance check as of the end of the month.

The general plan of internal control of stages: 1) Preliminary — familiarization with the activity of the enterprise; 2) The main one is revivification of compliance of accounting policies with the requirements of the legislation; 3) Final — preparation of the report.

The Paper describes an improved methodological approach to internal control of payroll calculation for company economic security enhancement, which, in contrast to the existing ones, includes a questionnaire, general verification plan, verification program, working papers. The introduced methodological approaches to internal control of payroll calculation make it possible to cover all aspects of payroll calculation, disability charge and payment, charge and payment for vacation days on account of reserves, income tax retention, unified social tax charge, balance check as of the end. This will enable to detect violations on time, to perform a proficient audit and enhance company economic security.

Ключові слова: внутрішній контроль, нарахування, заробітна плата, відпускні, лікарняні, святкові дні, нічний час.

Key words: internal control, charge, salary, vacation money, sick leave, public holidays, night time.

ВСТУП

На сьогодні праця робітників оцінюється у вигляді заробітної плати, яка відповідає тривалості затраченого ними часу або кількості виготовлення продукції. Важливішими задачами дільниці обліку заробітної плати є підвищення продуктивності робітників, зниження витрат живої праці, механізація трудомістких робіт, поліпшення використання трудових ресурсів, зменшення втрат робочого часу. Один із найважливіших ділянок контроль є перевірка нарахування, утримання та виплата заробітної плати, що дозволяють своєчасно знайти помилки в веденні обліку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями аудиту заробітної плати займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Гончарук Я.А., Гордієнко Н.І., Давидов Г.М., Дерій В.А., Іванова Н.А., Карпенко М.Ю., Кулаковська А.П., Макарен-

ко А.П., Меліхова Т.О., Огійчук М.Ф., Піча Ю.В., Савченко В.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають це питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення аудиту заробітної плати. Проте саме питання методики внутрішнього контролю нарахування заробітної плати для підвищення економічної безпеки підприємства розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

МЕТА РОБОТИ

Метою роботи є удосконалення методичних підходів до внутрішнього контролю нарахування заробітної плати для підвищення економічної безпеки підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Внутрішній контроль нарахування заробітної плати здійснюється з метою встановлення законності та правильності нарахування заро-

Таблиця 1. Тест внутрішнього контролю нарахування заробітної плати

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи є всі необхідні нормативні документи з оплати праці на підприємстві?				
2	Чи укладений колективний договір?				
3	Чи складено графік відпусток?				
4	Чи ведуться відділом кадрів накази про прийняття та звільнення робітників, а також надання відпусток?				
5	Чи автоматизовано в бухгалтерії ведення обліку заробітної плати?				
6	Чи застосовується на підприємстві погодинна оплата праці?				
7	Чи застосовується на підприємстві відрядна оплата праці?				
8	Чи виплачуються премії на підприємстві?				
9	Чи щомісячно ведуться таблиці обліку робочого часу?				
10	Чи застосовуються на підприємстві добровільні утримання заробітної плати за заявою працівника?				
11	Чи заробітна плата виплачується шляхом перерахування на картки робітників?				

Таблиця 2. Загальний план проведення внутрішнього контролю нарахування заробітної плати

Етап перевірки	Процедури перевірки	Метод перевірки	Термін проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з нормативно-правовою базою, що регламентує порядок нарахування, сплати, ведення обліку нарахування заробітної плати			
Основний	Перевірка правильності нарахування заробітної плати	Документальна: по суті, фактична, арифметична, вибіркова		
	Перевірка правильності нарахування та виплат за листками непрацездатності	Документальна: по суті, фактична, арифметична, вибіркова		
	Перевірка правильності нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву	Документальна: по суті, фактична, арифметична, вибіркова		
	Перевірка правильності утримання ПДФО	Документальна: по суті, фактична, арифметична, вибіркова		
	Перевірка правильності нарахування ЄСВ	Документальна: по суті, фактична, арифметична, вибіркова		
	Перевірка правильності визначення залишку на кінець	Документальна: по суті, фактична, арифметична, суцільна		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки			

бітної плати за фактично відпрацьований час, відпускних, лікарняних, а також своєчасності відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього контролю нарахування заробітної плати, а саме здійснити перевірку правильності: нарахування заробітної плати, нарахування та виплат за листками непрацездатності, нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву, утримання ПДФО, нарахування ЄСВ, визначення залишку на кінець.

Тест внутрішнього контролю нарахування заробітної плати подано в таблиці 1.

У програмі внутрішнього контролю нарахування заробітної плати відображені основні процедури для вирішення встановлених завдань перевірки. Одержавши в процесі попереднього планування дані, приступають до розробки загального плану внутрішнього контролю нарахування заробітної плати (табл. 2).

Програму внутрішнього контролю нарахування заробітної плати наведено в таблиці 3.

Таблиця 3. Програма внутрішнього контролю нарахування заробітної плати

№	Мета	Перелік процедур	Критерії якості	Докази	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності нарахування заробітної плати	Перевірка правильності нарахування заробітної плати	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази	ЗП-1			
2	Впевнитись у правильності нарахування та виплат за листками непрацездатності	Перевірка правильності нарахування та виплат за листками непрацездатності	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, лікарняні	ЗП-2			
3	Впевнитись у правильності нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву	Перевірка правильності нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, розрахунок відпустки	ЗП-3			
4	Впевнитись у правильності утримання ПДФО	Перевірка правильності утримання ПДФО	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, заява на пільгу, розрахункова відомість, форма 1-ДФ	ЗП-4			
5	Впевнитись у правильності нарахування ЄСВ	Перевірка правильності нарахування ЄСВ	А, Б, В, Г	Довідка бухгалтерії, табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, Звіт	ЗП-5			
6	Впевнитись у правильності визначення залишку на кінець	Перевірка правильності визначення залишку на кінець	А, Б, В, Г, Є	Журнал 3, 5, Головна книга, Баланс	ЗП-6			

Критерії якості аудиторської перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.

Таблиця 4. Перевірка правильності нарахування заробітної плати ЗП-1

Місяць	ПІБ	Оклад	Кількість фактично відпрацьованих днів	За даними підприємства			За даними перевірки			Відхилення		
				ЗП	Лікарняні	Відпустка	ЗП	Лікарняні	Відпустка	ЗП	Лікарняні	Відпустка

Таблиця 5. Перевірка правильності нарахування та виплат за листками непрацездатності ЗП-2

Період	ПІБ	Лікарняний		Нараховано		Виплачено за рахунок підприємства		Виплачено за рахунок Фонду соціального страхування		Відхилення	
		№	Дата	Дата	Сума	Дата	Сума	Дата	Сума	Дата	Сума

Таблиця 6. Перевірка правильності нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву ЗП-3

Період	Категорія робітників	Резерв відпустки		За даними бухгалтерії сума відпускних		За даними перевірки сума відпускних		Причини відхилень
		Нараховано	Витрачено	Нараховано за рахунок резерву	Виплачено робітникам згідно з графіком	Нараховано за рахунок резерву	Виплачено робітникам згідно з графіком	

Таблиця 7. Перевірка правильності утримання ПДФО ЗП-4

Місяць	ПІБ	Наявність заяви на ПСП	Оподатковуваний дохід	ПСП	ПДФО за даними підприємства	ПДФО за даними перевірки	Відхилення

Таблиця 8. Перевірка правильності нарахування ЄСВ ЗП-5

Місяць	Категорія персоналу	ФОП	ЄСВ за даними підприємства		ЄСВ за даними перевірки		Відхилення	
			22%	8,41%	22%	8,41%	22%	8,41%

Таблиця 9. Перевірка правильності визначення залишку на кінець ЗП-6

Показник	На початок періоду		Обороти за місяць		На кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Рахунок 66						
Журнал 5						
Головна книга						
Баланс						

Для вирішення поставлених завдань контролю нарахування заробітної плати пропонуємо робочі документи аудитора (табл. 4—9), які, на думку авторів, стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

ВИСНОВКИ

У роботі удосконалено методичні підходи до внутрішнього контролю нарахування заробітної плати для підвищення економічної безпеки підприємства, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план перевірки, програму перевірки, робочі документи. Запропоновані методичні підходи до проведення внутрішнього контролю нарахування заробітної плати надасть

зможу охопити всі аспекти нарахування заробітної плати, нарахування та виплат за листками непрацездатності, нарахування та виплати відпускних за рахунок резерву, утримання ПДФО, нарахування ЄСВ, визначення залишку на кінець. Це надасть можливість вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та підвищити економічну безпеку підприємства.

Література:

1. Макаренко А.П. Аудит: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 184 с.
2. Макаренко А.П. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко

ко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 190с.

3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства / Т.О. Меліхова // Журнал "Бізнес Інформ". — Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. — № 3. — С. 254—258.

4. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку витрат підприємства / Т.О. Меліхова, Г.С. Хайло // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. "Україна-Польща: діалог культур в контексті євроінтеграції", 25—27 вересня 2014 р.: збір. матер. — Запоріжжя: ЗДІА. Том I, 2014. — С. 221—224.

5. Меліхова Т.О. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". — Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. — № 10/1. Т. 22. — С. 158—164.

6. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску з підвищення ефективності контролю / Т.О. Меліхова, Т. Віговська // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. — Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2013. — № 5 (194). — Ч. 1. — С. 126—130.

7. Меліхова Т.О. Обґрунтування амортизаційної політики з метою підвищення прибутковості підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Калюжна // Інноваційна економіка. — 2012. — № 1. — С. 232—237.

8. Меліхова Т.О. Програма аудиту оподаткування заробітної плати підприємства / Т.О. Меліхова, М. Єременко // Матеріали XIX Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА "Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах" (м. Запоріжжя, 2014 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zgia.zp.ua>

9. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства / Т. О. Меліхова, Т.В. Манойло // Регіональна бізнес-економіка та управління. — 2013. — № 2. — С. 97—106.

10. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів проведення аудиту власного капіталу з метою забезпечення фінансової стабільності підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.М. Малініна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 6. — С. 144—153.

11. Макаренко А.П. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Матеріали тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. "Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів", 11 листопада 2015 р. — Запоріжжя: КПУ, 2015. — С. 118—120.

12. Макаренко А.П. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Економічний вісник Запорізької державної. — 2016. — № 6. — С. 164—171.

13. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту екологічного податку для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.С. Зуб // Ефективна економіка, 2016. — № 12 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>

14. Меліхова Т.О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ф.О. Гавриленко // Інвестиції: практика та досвід, 2018. — № 2. — С. 24—32.

15. Меліхова Т.О. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.В. Троян // Інвестиції: практика та досвід. — 2017, № 20. — С. 33—37.

16. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: Монографія. Херсон, Видавничий дім "Гельветика", 2018. — 632 с.

17. Макаренко А.П. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч. посібник: [гриф ЗДІА]. / А.П. Макаренко, О.П. Зоря, Т.О. Меліхова, І.Я. Максименко. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 200 с.

18. Меліхова Т.О. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті / Т.О. Меліхова, А.С. Верьовкіна // Інвестиції: практика та досвід, 2019. № 1. — С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

19. Меліхова Т.О. Удосконалення методики внутрішнього контролю утримань із заробітної плати та нарахувань на Фонд оплати праці / Т.О. Меліхова, І.В. Феофанова, Г.В. Магда // Економіка та держава, 2019. — № 1. — С. 89—94.

20. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством / Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова, Т.С. Середенко // Інвестиції:

практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

21. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, В.В. Височина // Економіка та держава, 2018. — № 1. — С. 69—75.

22. Меліхова Т.О. Сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості / Т.О. Меліхова, Д.А. Мась // Соціально-економічний розвиток / Матеріали ХХХІІ Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18—19 січня 2016 р. — Т. 2. — Київ: Науково-видавничий центр "Лабораторія думки", 2016. — С. 22—23.

23. Maksymenko I. Fiscal audit development in the system of budget process management / T. Melikhova, I. Maksymenko, O. Zorya, N. Fatiukha, O. Chumak // Academy of Accounting and Financial Studies journal, 2018. — vol. 22, is. 6, 7 p.

24. Макаренко А.П. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Часопис економічних реформ. — 2014. — № 1. — С. 26—32.

25. Макаренко А.П. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Економічний вісник університету. — 2014. — Вип. 22 (1). — С. 85—95.

26. Макаренко А.П. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, О.В. Гамова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 147 с.

27. Макаренко А.П. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: [рек. вченою радою ЗДІА] / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 260 с.

28. Подмешальська Ю.В. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.

29. Меліхова Т.О. Документування обліку розрахунків за заробітною платою з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, С. Голубенко // Складні системи і процеси. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 1 (21). — С. 63—67.

30. Салига С.Я. Аудит податків суб'єктів господарювання: Монографія / С.Я. Салига, Т.О. Меліхова. — Запоріжжя: КПУ, 2011. — 224 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audit [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Khaylo, H.S. (2014), "Conceptual bases of enterprise cost accounting", *zbirnyk mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Ukrayina-Polshcha: dialoh kultur v konteksti yevrointehratsiyi [Compilation mother International science-practice conf. "Ukraine-Poland: Dialogue of Cultures in the Context of European Integration"]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine, 25—27 sept, vol. 1, pp. 221—224.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 10/1, pp. 158—164.

6. Melikhova, T.O. and Vihovska, T. (2013), "Improvement of methodical approaches to audit of accrual and maintenance of a single social contribution for improving the effectiveness of control", *Visnyk Skhidnoukrayinskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dalya*, vol. 5, pp. 126—130.

7. Melikhova, T.O. and Kalyuzhna, YU.V. (2012), "Substantiation of depreciation policy in order to increase profitability of the enterprise", *Innovatsiyana ekonomika*, vol. 1, pp. 232—237.

8. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M. (2014), "Payroll Tax Audit Program", *Materialy XIX Naukovo-tekhnichnoyi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA "Problemy ekonomichnoho rozvytku u suchasnykh umovakh"*, [Materials of the XIXth Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at ZDIA "Problems of Economic Development in Modern Conditions"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2013), "Development of a Cash Management Audit Program for Enhancing the Company's Performance", *Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnya*, vol. 2, pp. 97—106.

10. Melikhova, T.O. and Malinina, Yu.M. (2012), "Improvement of methodical approaches to audit of own capital in order to ensure financial stability of the enterprise", *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryyemnytstvo*, vol. 6, pp. 144—153.

11. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal

audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk. — prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrainy i rehioniv"*, [Materials of Abstracts International sciences — prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 nov, pp. 118—120.

12. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164—171.

13. Melikhova, T.O. and Zub, O.S. (2016), "Development of Environmental Tax Audit Program for Increasing Financial Safety of an Enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol.12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016> (Accessed 10 Dec 2019).

14. Melikhova, T.O. and Havrylenko, F.O. (2018), "Accompanied documenting of the region of rozrakhunkiv with purchases that the deputies of the merit of information about the security", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 24—32.

15. Melikhova, T.O. and Troyan, O.V. (2017), "Analysis of the impact of the tax burden on the level of tax security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

16. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

17. Melikhova, T.O. Feofanova, I.V. and Mahda, G.V. (2019), "Improvement of the method of internal control of deductions from wages and payrolls on the Labor Fund", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 89—94.

18. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

19. Melikhova, T., Troyan, O. and Podriz, D. (2019), "Improvement of the methodology of audit of operations on budget accounts of enterprises", *Agrosvit*, vol. 1—2, pp. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24

20. Melikhova, T. Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi:*

praktyka ta dosvid, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

21. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

22. Melikhova, T.O and Mas, D.A. (2016), "Modern problems of accounts receivable", *Sotsialno-ekonomichnyy rozvytok / Materialy KHKHKHII Mizhnarodnoyi naukovy-praktychnoyi konferentsiyi [Socio-economic development / Materials of the XXXIII International Scientific and Practical Conference Chernivtsi]*, Naukovo-vydavnychyy tsentr "Laboratoriya dumky", Kyiv, Ukraine, 18—19 jan, vol. 2, pp. 22—23.

23. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.

24. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.

25. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.

26. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkovannya v systemi obliku: navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

27. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

28. Podmeshal's'ka, Yu. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'kyy oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

29. Melikhova, T.O. and Holubenko, S. (2012), "Documentation of accounting for payroll calculations in order to strengthen the information security of the enterprise", *Skladni systemy i protsesy*, vol. 1 (21), pp. 63—67.

30. Salyha, S.YA. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkov sub'ektiv hospodariuvannia* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2019 р.